

# Rusmiddelbehandling

Efter servicelovens § 101 og sundhedslovens §§ 141 og 142

## Kvalitetsstandard



### Indhold

1.	Hvem kan få hjælp?.....	2
2.	Hvordan får du hjælp? .....	2
3.	Henvendelse og anonymitet.....	2
4.	Hvad kan du få hjælp til? .....	2
5.	Overordnet formål .....	3
6.	Værdigrundlag og grundprincipper.....	3
7.	Hvordan foregår det? .....	4
8.	Hvad koster hjælpen? .....	6
9.	Hvem leverer hjælpen? .....	6
10.	Mulighed for frit valg.....	7
11.	Hvornår iværksættes behandlingen? .....	7
12.	Hvad forventes af dig? .....	7
13.	Kvalitetsmål for leverancen og borgeren.....	7
14.	Tavshedspligt.....	8
15.	Klageadgang.....	8
16.	Lovgrundlag .....	8
17.	Information .....	8
18.	Godkendelse.....	9

Denne kvalitetsstandard beskriver Sønderborg Kommunes serviceniveau for tilbud om rusmiddelbehandling.

## 1. Hvem kan få hjælp?

Du kan modtage tilbud, hvis du er over 18 år med bopæl i Sønderborg Kommune og søger

- rusmiddelbehandling i relation til eget brug af rusmidler, herunder også alkohol
- rådgivning i forhold til pårørendes brug af rusmidler
- rusmiddelbehandling for gravide

Er du under 18 år kan du modtage 3 samtaler. Hvis du efter 3 samtaler skønnes at have brug for yderligere rådgivning eller behandling, sker dette med forældres samtykke og kræver tillige samtykke fra dig, når du er fyldt 15 år. Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed er myndighedsansvarlig, når du er under 18 år og kan inddrages ved behov.

## 2. Hvordan får du hjælp?

Du kan henvende dig direkte til Misbrugscenter Sønderborg med ønske om rådgivning, vejledning eller behandling på grund af eget eller pårørendes forbrug af rusmidler. Henvendelse kan ske personligt eller telefonisk inden for åbningstiden eller skriftligt til misbrugscentret.

## 3. Henvendelse og anonymitet

### Rådgivning og vejledning:

Alle, der oplever problemer på grund af rusmidler, kan henvende sig og modtage rådgivning og vejledning anonymt.

### Alkoholbehandling:

Er du over 18 år, kan du være anonym og modtage alkoholbehandling efter sundhedslovens § 141.

### Stofmisbrugsbehandling:

Har du ønske om anonym stofmisbrugsbehandling, vil Misbrugscenter Sønderborg vejlede dig om mulighederne for anonym stofmisbrugsbehandling.

## 4. Hvad kan du få hjælp til?

Misbrugscentret visiterer til:

- Socialfaglig behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101
- Behandling for alkoholmisbrug efter sundhedslovens § 141
- Lægelig behandling med afhængighedsskabende lægemidler efter sundhedslovens § 142

Rusmiddelbehandling kan omfatte følgende opgaver:

- Afklaring og udredning
- Ambulant behandling i form af dagbehandling, gruppebehandling og individuel behandling
- Ungetilbud
- Visitation til døgnbehandling af borgere afhængige af alkohol og stoffer
- Sundhedsfaglig udredning og behandling, herunder fx medicinsk nedtrapning
- Antabusbehandling
- Pårørende rådgivning og undervisning
- Koordination og opstart af social og anden indsats
- NADA - øreakupunktur
- Familieorienteret alkoholbehandling
- Målrettet tilbud til gravide
- Værested

Tilbud uden visitation:

- Åben Rådgivning
- Ungdomsrådgivning med op til 3 samtaler
- Pårørendetilbud

- Undervisning
- Social- og gadesygeplejerske
- Skurvogne

Tilbud til særlige målgrupper:

#### Pårørende

Som pårørende kan du uden forudgående aftale deltage i pårørendeundervisning. Forløbet er 4 gange med fremmøde hver 2. uge. Målet med undervisningen er, at give dig, som pårørende mulighed for en anden indsigt og viden med henblik på at kunne håndtere situationen som pårørende.

#### Unge i behandling

Er du ung, er der et målrettet tilbud, hvor der, udover behandling, også er fokus på at styrke skabelsen af netværk med gode sociale relationer.

#### Gravide

Er du gravid og bruger rusmidler, er der et målrettet tilbud. Kommunen tilbyder at indgå kontrakt om tilbageholdelse i døgnbehandling af dig i forbindelse med aktivt misbrug af rusmidler, herunder også alkohol. Det målrettede tilbud er et samarbejde med forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed, Sønderborg Kommune samt Familieambulatoriet Plus, Region Syddanmark.

## 5. Overordnet formål

Sønderborg Kommunes socialpolitik har visionen: *Et aktivt, selvstændigt og meningsfuldt liv – med udgangspunkt i den enkeltes håb og drømme.*

Udgangspunktet er en bred opfattelse af sundhed som det gode liv, uanset om du er syg eller rask.

Kommunen har ansvaret for at sikre rammer, der støtter dine muligheder for at leve et sundt liv, uddanne sig, arbejde, indgå i det sociale liv og tage aktivt del i samfundet.

Det hører med til rammerne, at kommunen tilbyder rådgivning og behandling, hvis du

oplever problemer på baggrund af alkohol og stoffer. Målet er; at forebygge at problemerne for dig forværres og at forbedre dit sociale og personlige funktionsniveau, udviklingsmuligheder og mulighed for livsudfoldelse.

#### Den fremtidige indsats på området

Den fremtidige indsats på området har fokus på udsatte borgere, tidlig indsats og familieorienteret behandlingsindsats.

## 6. Værdigrundlag og grundprincipper

Misbrugscenter Sønderborg tager afsæt i værdierne:

- Dialog
- Anerkendelse
- Samarbejde
- Engagement

Værdierne beskrives og uddybes i Sønderborg Kommunes socialpolitik; "Sammen om det gode liv", og skal støtte op om visionen: "Et aktivt, selvstændigt og meningsfuldt liv med udgangspunkt i den enkeltes håb og drømme". Støtten og hjælpen sker via en grundlæggende rehabiliterende indsats som; "En målrettet tidsafgrænset samarbejdsproces mellem borger, medarbejdere og pårørende. Indsatsen er koordineret, sammenhængende og vidensbaseret".

Misbrugscenter Sønderborg har følgende grundprincipper for arbejdet:

- Opgaverne løses på et højt fagligt og evidensbaseret niveau
- Relevante tværfaglige kompetencer inddrages
- Opgaverne løses med et sundhedsfremmende, forebyggende, rehabiliterende og aktiverende sigte
- Tilbuddene tilpasses, så du opnår så høj grad af mestringsevne som muligt

Brugerinddragelse er også en grundpille i misbrugscentrets arbejde. På individuelt niveau er du aktiv deltager i alle beslutninger i forbindelse med planlægning og gennemførelse af dine handle- og behandlingsplaner.

Misbrugscentret har et brugerråd, der mødes hver måned. Igennem brugerrådet inddrages brugerne i misbrugscentrets arbejde, og brugerrådet fremmer dialogen mellem misbrugscentrets personale og brugerne.

Sønderborg Kommune har også et Udsatteråd. Rådet er talerør for kommunens udsatte borgere og skal blandt andet sikre en mere direkte dialog mellem socialt udsatte, pårørende, interesseorganisationer og politikere.

## 7. Hvordan foregår det?

### Henvendelse og afklaring

Ved første henvendelse til misbrugscentret bliver du bedt om at oplyse:

- eget forbrug af rusmidler
- om du er pårørende
- navn, cpr.nr., telefon til henvendelsesregistrering. (Se mulighed for anonymitet under punkt 3)

På den baggrund får du tilbudt en personlig afklarende samtale med et personale, der har specialiseret sig i henholdsvis alkohol, stoffer og unge. Første samtale vil som hovedregel finde sted senest 2 arbejdsdage efter henvendelse.

### Henvendelse og visitation

Ved den første samtale afklares din situation og du vil blive præsenteret for centrets tilbud. Du vil blive medgivet en tid, som du møder til, forudsat du ønsker tilbuddet.

Ved 2.-3. samtale åbnes en sag og din situation forsøges belyst igennem spørgsmål, som du stilles. Efter behov vil der blive indhentet supplerende oplysninger

til brug for sagsbehandlingen efter afgivet samtykke.

Dine svar vil du sammen med behandleren indarbejde i en handleplan. Herefter visiteres du til et af misbrugscentrets tilbud.

Ved visitationen tages der udgangspunkt i din individuelle situation, og der lægges vægt på, at

- du medvirker ved behandling af sagen,
- bevillingen sker på et ensartet og objektivt grundlag,
- sagsbehandlingen forløber let og smidigt og
- der er samarbejde med alle relevante interessenter i sagsbehandlingen.

### Afgørelse

- Afgørelse om tildeling af rusmiddelbehandling meddeles skriftligt til dig, senest 14 dage efter henvendelse.
- Der skrives afgørelser til alkoholbehandling, når du er indstillet til en døgnbehandling.
- Der skrives afgørelse til stofbehandling, når kommunens behandling afviger fra det, du ønsker vi skal hjælpe dig med.

### Handleplan og behandlingsplan

Når du visiteres til et tilbud i misbrugscentret, tilbydes du udarbejdelse af en handleplan. Handleplanen er det overordnede styringsredskab i forhold til indsatsen med udgangspunkt i din livssituation, håb og drømme samt behandlingsformål.

Dernæst skal der udarbejdes en behandlingsplan.

Den enkelte behandler koordinerer den medikamentelle, sundhedsfaglige og psykosociale behandling og inddrager også dit netværk, pårørende samt andre relevant samarbejdspartner, hvor det er ønsket og muligt.

Behandlingsplanen skal udarbejdes både i forhold til den sundhedsfaglig indsats og psykosociale indsats. Igen tages der udgangspunkt i din livssituation og behandlingsformålet. Behandlingsplanen indeholder en beskrivelse af dine målsætninger og arbejdspunkter på vejen hen til at nå dit behandlingsformål. Målsætningerne og arbejdspunkterne evalueres og tilpasses løbende i et samarbejde mellem dig og misbrugsbehandleren.

Handleplanen kan indeholde:

- Oplysninger om din livssituation, forventninger til behandling, håb og drømme m.m.
- Behandlingsformål
- Tilbud der visiteres til
- Tidsplan
- Aftale om revidering af handleplanen
- Aftale om opfølgning efter afsluttet behandling

Socialstyrelsen har en retningslinje for behandlingsplanen, der kan indeholde:

- Målsætning og arbejdspunkter
- Hvor er jeg nu og hvad arbejder jeg hen til og hvordan
- Status/evaluering
- Ny vurdering

Handleplanen indeholder således den overordnede ramme for din behandling samt behandlingsformål.

Behandlingsplanen indeholder mere konkrete aftaler om, hvordan du målrettet og indenfor den givne tidsramme kan nå dit behandlingsformål.

#### Målsætning og arbejdspunkter

Målene i de individuelle behandlingsplaner udarbejdes i overensstemmelse med de overordnede mål for misbrugsbehandlingen. Det er Sønderborg Misbrugscenters mål, at flest mulige borgere opnår kontrol over deres forbrug af rusmidler i form af enten

ophør, reduktion eller stabilisering. Det forudsætter, at du både opnår indsigt i egne misbrugsvedligeholdende mønstre og opbygger evne til at mestre eget liv uden at anvende rusmidlet som løsning.

Konkrete mål med behandlingen er:

- Styrke dig i at opnå eget ønske om ophør, reduktion eller stabilisering
- Styrke dig i at sætte sig realistiske mål og opnå varig forandring
- Inddrage de pårørende og være opmærksomme på deres vilkår
- Forebygge misbrugsrelaterede problemstillinger

#### Løbende revidering af handleplan

Handleplanen revideres ved væsentlige ændringer i din situation og som minimum hvert halve år. Det påhviler den enkelte behandler at tage initiativ til revidering af handleplanen.

#### Efterbehandling

Der tilbydes efterbehandling, hvis enten du eller behandleren finder det relevant.

#### Afslutning

Behandlingen afsluttes i overensstemmelse mellem dig og behandleren. En behandling afsluttes ofte som følge af, at målene er nået. Forud for afslutning af din behandling vil der være fokus på, om der skal etableres kontakt til øvrige hjælpesystemer. Det kan være offentlige, private og frivillige muligheder og tilbud, der kan støtte op om din fortsatte rehabilitering.

#### Udskrivning

Udskrivning sker efter aftale mellem dig og behandleren. Du bliver eksempelvis udskrevet, hvis du flytter til en anden kommune.

#### Udeblivelse

Efter gentagne udeblivelser fra aftaler, til trods for mundtlige og skriftlige henvendelser, udskrives du. Ved fornyet henvendelse og ønske kan behandlingen

genoptages.

#### Opfølgning i forbindelse med stofmisbrugsbehandling efter servicelovens § 101

Opfølgningen skal ske senest 1 måned og igen 6 måneder efter, et behandlingsforløb er afsluttet. Du er omfattet af opfølgningen, når du har afsluttet et behandlingsforløb med status som »færdigbehandlet«, udskrevet til et »andet tilbud«, udskrevet til »hospital« eller udskrevet med »anden årsag«.

Opfølgningen består som minimum af en samtale om; hvor du står i forhold til dit rusmiddelbrug og målene i din behandlingsplan.

Opfølgningen sker blandt andet for hurtigt at kunne sætte ind med en indsats i tilfælde af forværring eller risiko for tilbagefald. I den sammenhæng koordineres der med andre kommunale forvaltninger i tilfælde af problemer, der ligger ud over problemer med rusmidler. Behandleren er ansvarlig for at tage kontakt til tovholdere på tværs af kommunale forvaltninger og sikrer sammenhæng, medmindre det ikke er ønsket.

#### Hjemmeboende børn

I forbindelse med de første samtaler afdækkes det systematisk, om du har hjemmeboende børn, der skal tages hånd om. Hvis forholdet taler for skærpet opmærksomhed omkring hjemmeboende børn, indledes der samarbejde med de relevante parter for at støtte op om familien.

Medarbejderne i Misbrugscenter Sønderborg har underretningspligt til rette myndighed i henhold til § 153 i serviceloven, hvis børn har behov for særlig støtte.

## 8. Hvad koster hjælpen?

Visiteret ambulant- og døgnbehandling for alkoholmisbrug efter sundhedslovens § 141 er gratis.

Visiteret ambulant behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101 og efter sundhedslovens § 142 er gratis.

Der kan forekomme egenbetaling til kost og logi i forbindelse med visiteret døgnbehandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101. Egenbetaling beregnes individuelt ud fra din situation.

Forsørgelsesgrundlaget og eventuel egenbetaling bliver fastsat inden opholdets begyndelse og indarbejdet i handleplanen. Der betales som udgangspunkt ikke for logi på et døgntilbud, hvis du samtidig betaler til egen bolig.

## 9. Hvem leverer hjælpen?

Som udgangspunkt varetager Sønderborg Misbrugscenter tilbuddene. Misbrugscentret hører ind under psykiatri- og handicapområdet, Forvaltningen Job og Velfærd, Sønderborg Kommune. Misbrugscentret kan også visitere til kommunale tilbud i andre kommuner og private tilbud, der er registreret på Tilbudsportalen.

#### Personalet faglige kvalifikationer

Personalet på Misbrugscenter Sønderborg har en pædagogisk, sundhedsfaglig eller socialfaglig mellemlang eller lang videregående uddannelse eller anden relevant uddannelse.

Den tværfagligt sammensatte personalegruppe sikrer, at den nødvendige faglige kompetence og ekspertise er til stede.

Personalets kompetencer udvikles løbende via efteruddannelse og supervision.

## 10. Mulighed for frit valg

Social stofmisbrugsbehandling og lægelig behandling efter servicelovens § 101 er omfattet af frit valg. Du har også ret til frit valg inden for den ambulante alkoholbehandling, jf. sundhedslovens § 141.

Afgørelse for behov for dag- eller døgnbehandling kræver en faglig visitation ved Misbrugscentret, Sønderborg Kommune. Visitationsudvalget visiterer kun til tilbud, der er optaget på Tilbudsportalen, og som er godkendt af den tilsynsførende myndighed.

Det betyder, at du selv kan vælge, om hjælpen skal udføres af:

- Sønderborg Kommunes Misbrugscenter
- Offentlig behandlingstilbud, der figurerer på [www.tilbudsportalen.dk](http://www.tilbudsportalen.dk)
- Et privat godkendt behandlingstilbud, der figurerer på [www.tilbudsportalen.dk](http://www.tilbudsportalen.dk)

Du kan skifte leverandør med en måneds varsel.

Frit valg gælder også for substitutionsbehandling. Det forudsætter, at du er blevet tilset af Misbrugscentrets læge og er visiteret til substitutionsbehandling. Det sted, hvor du ønsker at modtage din substitutionsbehandling, kan dog afvise dig, hvis:

- De ikke har plads
- Lægen på det pågældende sted vurderer, at afstanden mellem din bopæl og behandlingsstedet er for langt fra hinanden, så det bliver svært at overholde en hyppig kontakt til dig.
- Hvis det bliver svært at sikre sammenhæng mellem den lægelige misbrugsbehandling og andre indsatser, du måtte have brug for hjælp til
- Du skal i heroinbehandling

Misbrugscentret hjælper dig gerne med at søge relevant information, hvis du ønsker at benytte muligheden for frit valg.

## 11. Hvornår iværksættes behandlingen?

Ambulant alkoholbehandling skal iværksættes senest 14 dage efter, at du har henvendt dig til kommunen med ønske om at komme i behandling.

Stofmisbrugsbehandling skal også iværksættes senest 14 dage efter, at du har henvendt dig til kommunen med ønske om at komme i behandling.

## 12. Hvad forventes af dig?

Når du henvender dig i misbrugscentret med ønske om behandling forventer vi, at du:

- tager ansvar for dit liv og for rehabiliteringen frem mod at kunne mestre et selvstændigt liv,
- er motiveret og tager et medansvar for behandlingen,
- overholder aftaler og møder op til de aftalte tidspunkter,
- giver besked senest kl. 12.00 dagen før en aftale, hvis du er forhindret og
- bidrager til et sikkert og sundt miljø på misbrugscentret.

## 13. Kvalitetsmål for leverancen og borgeren

Misbrugscenter Sønderborg følger op på kvaliteten af de tilbud, som bevilges samt visitationen. Opfølgning består blandt andet af følgende:

- Det generelle tilsyn varetages af Socialtilsyn Syd. Der er særskilte tilsyn vedrørende børn og unge under 18 år, der modtager rusmiddelbehandling.
- Styrelsen for Patientsikkerhed følger medicinforbruget og har

tilsynsforpligtelse med den lægelige behandling

- Indberetning til nationale databaser efter gældende lovgivning
- Opretholdelse af behandlingsgarantien monitoreres

Ifølge bekendtgørelsen skal der ske monitorering af indsatsen. På den baggrund er fastsat succeskriterier, der monitoreres i forhold til:

#### Alkohol

- Andelen af indskrevne borgere der gennemfører alkoholbehandlingen er min. 60 %

#### Stof over 18 år

- Andelen af indskrevne borgere, der er stoffri efter afsluttet behandling er min. 25 %
- Andelen af indskrevne borgere der har reduceret deres forbrug af stoffer efter afsluttet behandling er min. 80 %
- Andelen af indskrevne borgere der har afbrudt et behandlingsforløb og vender tilbage til behandling inden for 12 måneder er min. 50 %
- Andelen af indskrevne borgere der efter afsluttet behandling vender tilbage til behandling inden for 12 måneder er max. 20 %

#### Stof under 18 år

- Andelen af indskrevne borgere der er stoffri efter afsluttet behandling er min. 25 %
- Andelen af indskrevne borgere der har reduceret deres forbrug af stoffer efter afsluttet behandling er min. 90 %
- Andelen af indskrevne borgere der har afbrudt et behandlingsforløb og vender tilbage i behandling inden for 12 måneder er min. 50 %
- Andelen af indskrevne borgere der efter afsluttet behandling, vender tilbage i behandling inden for 12

måneder er max. 20 %

Sønderborg Kommune har som kvalitetsmål overfor dig:

- at du oplever, at hjælpen ydes med nærvær, tryghed og respekt
- at du oplever sammenhæng i hjælpen og at hjælpen er tilpasset efter dine behov
- at du oplever, at den tildelte hjælp udføres som planlagt og i nært samarbejde med dig.

## 14. Tavshedspligt

Personalet har tavshedspligt.

## 15. Klageadgang

Der er forskellig klageadgang og klagemulighed afhængig af, om du er visiteret efter servicelovens § 101 eller efter sundhedslovens §§ 141 og 142. Klagevejledningen vil fremgå af afgørelsen om tildeling af hjælp.

## 16. Lovgrundlag

Rusmiddelbehandling gennemføres på baggrund af:

- Sundhedslovens § 141, der omhandler behandling af alkoholmisbrug,
- Sundhedslovens § 142, der omhandler lægelig behandling af stofmisbrug, samt
- Servicelovens § 101, der omhandler social behandling af stofmisbrugere.

Du kan læse den fulde lovtekst her:

[www.retsinformation.dk](http://www.retsinformation.dk)

## 17. Information

Denne kvalitetsstandard og Sønderborg Kommunes øvrige kvalitetsstandarder kan ses på kommunens hjemmeside. [www.sonderborgkommune.dk](http://www.sonderborgkommune.dk)

Du kan få udleveret kvalitetsstandard og få mere at vide om dine muligheder for at få hjælp og støtte ved at kontakte:



Job og Velfærd  
Misbrugscentret  
Kongevej 19  
6400 Sønderborg  
[velfaerd@sonderborg.dk](mailto:velfaerd@sonderborg.dk)  
[www.sonderborgkommune.dk](http://www.sonderborgkommune.dk)

## 18. Godkendelse

Kvalitetsstandarden er godkendt i Social- og Seniorudvalget den 11. oktober 2018